

Úřad práce ČR
Generální ředitelství

Praha, 4. 5. 2015

Dobrovského 25
170 00 Praha 7

Tel.: 950 180 111

Sociálně vyloučení klienti z Olomoucka dostali šanci na nový život

Téměř šest desítek uchazečů o zaměstnání z Olomoucka, kteří buď žijí na okraji společnosti, nebo jim sociální vyloučení hrozí, dostalo šanci na plnohodnotnější život. Díky pilotnímu programu „Prostupné zaměstnávání v Olomouckém kraji“, který od března minulého roku běží na Jesenicku, Hranicku, Šternbersku a Moravskobrounsku, prošli krátkodobým zaměstnáním, získali pracovní návyky, praxi a reference nebo se naučili, jak hospodařit, vyhnout se dluhové pasti či vyřešit nevyhovující bydlení.

Projekt společně realizují Úřad vlády ČR, odbor pro sociální začleňování (Agentura) a Krajská pobočka Úřadu práce ČR v Olomouci (ÚP ČR). Podílí se na něm i sociální pracovníci z neziskových organizací (např. Člověk v tísni, Ecce Homo Šternberk).

Program má celkem **5 fází**, během kterých účastníci nejdříve sbírají zkušenosti ve státní či veřejné sféře, aby následně mohli uspět i ve sféře komerční. Během prostupného zaměstnávání projde každý z klientů celkem třemi způsoby zaměstnání. Ty se liší délkou a typem. Tím prvním je **aktivizační pracovní příležitost**. Jde o krátkodobé zaměstnání (dohodu o provedení práce) v délce tří měsíců, jehož cílem je „nastartovat“ člověka, který je dlouhodobě bez práce a umožnit mu tak vstup na pracovní trh. Poté přichází na řadu minimálně šest měsíců trvající zaměstnávání v rámci **veřejně prospěšných prací (VPP)** a následně pak až roční pracovní poměr na tzv. **společensky účelném pracovním místě (SÚPM)**. Celý proces trvá až 21 měsíců. Vzhledem k tomu, že je k úspěšnému průběhu programu nutná i součinnost zaměstnavatelů, přispívá jim ÚP ČR v rámci výše uvedených nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti na mzdy účastníků.

„Tak dlouhá doba je nutná k tomu, aby účastníci programu obstáli nejprve v „měkkých“ podmínkách zaměstnávání ve veřejném nebo neziskovém sektoru a přitom získali návyky, zkušenosti a reference, které jim umožní dostat a udržet si zaměstnání v komerční sféře. Cílem je připravit klienty tak, aby je zaměstnavatelé přijali v 5. fázi natrvalo a bez finanční

Úřad práce ČR
Generální ředitelství

Dobrovského 25
170 00 Praha 7

Tel.: 950 180 111

motivace ze strany ÚP ČR,“ vysvětluje ředitel Krajské pobočky ÚP ČR v Olomouci **Jiří Šabata**.

Do projektu dosud vstoupilo **57 lidí**. Všichni prošli výběrem a následně vstoupili do 2. etapy, ve které uzavřeli se zaměstnavatelem dohodu o provedení práce. Celkem 53 z nich pak v rámci VPP získalo krátkodobý pracovní poměr na dobu určitou.

„Trochu problematický byl přechod do 4. fáze projektu, tedy na pracovní místa u běžných zaměstnavatelů. Ukázalo se, že účastníci by raději setrvali na veřejně prospěšných pracích, protože se už adaptovali na konkrétní druh činnosti, prostředí i kolektiv. A mají obavy z nové práce a nejistých podmínek u nového zaměstnavatele,“ hodnotí průběh lokální konzultant Agentury **Martin Navrátil**.

Přesto se podařilo ÚP ČR umístit na vyhrazená SÚPM už **23 osob**, což je 40 % účastníků programu. Pro minimálně 15 dalších úřad vhodné pracovní místo intenzivně hledá. Zbývající klienti buď chtějí setrvat na VPP (podle smlouvy je možné prodloužit pracovní smlouvy až na 12 měsíců), nebo usilují o jiné řešení.

Účastníci programu jsou většinou příjemci dávek hmotné nouze. **„Mají za sebou dlouhodobou nebo často se opakující nezaměstnanost a zkušenosti s nelegální prací, ale neumí žádat o zaměstnání na legálním trhu práce tak, aby je skutečně mohli získat. Zažili mnoho neúspěchů, často jsou zadlužení, bydlí v nevyhovujících podmínkách a někdy se nemohou ani opřít o podporu rodiny nebo přátel,“** upozorňuje **Jana Čuhlová**, poradkyně z Kontaktního pracoviště ÚP ČR v Olomouci.

Výsledkem je pak rezignace a nulová snaha neutěšenou situaci vlastním úsilím zlepšit. Z toho důvodu hráli v projektu důležitou a nezastupitelnou roli **sociální pracovníci**. Bez jejich podpory by nebylo možné přesvědčit sociálně vyloučené občany, aby spolupracovali a udrželi si dlouhodobé zaměstnání.

Mezi nejčastější problémy, které pomáhali sociální pracovníci klientům řešit, bylo **dluhové poradenství a řešení podstandardního bydlení** (ubytovny, holobyty). Spolupodíleli se také na výběru účastníků programu, připravovali je na přijímací pohovory a řešili s nimi případné problémy u zaměstnavatelů. Z velké části se také podílejí na vyhledávání vhodných zaměstnavatelů pro tyto klienty.

Podle dosavadních zjištění má program na některé z účastníků obdobné účinky jako terapie. Jak sami říkají, přivedl je k poznání, že zaměstnání jim umožní vyřešit některý z jejich zásadních problémů. Toho by

Úřad práce ČR
Generální ředitelství

Dobrovského 25
170 00 Praha 7

Tel.: 950 180 111

nebylo možné dosáhnout, kdyby spolupracující aktéři programu poskytovali svým klientům pomoc odděleně.

„Projekt obohatil všechny zapojené aktéry o řadu nových poznatků. Využijeme je při další práci s cílovou skupinou. Cením si zejména zkušeností z vyjednávání se zaměstnavateli a vazeb, které se při něm vytvořily. Dokážeme také zpřesnit postupy spolupráce mezi ÚP ČR a neziskovými organizacemi nebo prohloubit podporu poskytovanou účastníkům programu v jeho jednotlivých fázích,“ shrnuje Martin Navrátil.

„Program budeme moci fundovaně zhodnotit až za rok, tedy v 5. fázi. Už nyní jsou ale jeho výsledky natolik přesvědčivé, že jsme se rozhodli v úspěšné praxi pokračovat. V tuto chvíli připravujeme pro operační program Zaměstnanost obdobně koncipovaný projekt. V jeho rámci nabídneme pomoc nejméně dvojnásobnému počtu nezaměstnaných,“ zdůrazňuje Jiří Šabata.

„Program považujeme za velmi přínosný, a pokud se bude opakovat, rádi bychom se znovu zapojili,“ doplňuje za všechna pracoviště, která projekt realizují, vedoucí Kontaktního pracoviště ÚP ČR ve Šternberku **Lenka Nováková.**

Kateřina Beránková, tisková mluvčí ÚP ČR